

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 18 lutego 2016 roku J. W. wystąpił przeciwko M. W. o pozbawienie w części, to jest co do kwoty 2.515 zł wykonalności tytułu wykonawczego – wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Trzciance z dnia 15 maja 2015 roku sygn. akt I C 229/15 zaopatrzonego w klauzule wykonalności tegoż Sądu zasądzonego od powoda J. W. na rzecz pozwanej M. W. kwotę 5.263,87 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 14 grudnia 2014 roku do dnia zapłaty oraz kosztami procesu w wysokości 1.481 zł. Ponadto powód domagał się zasądzenia od pozwanej kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pismem z dnia 28 kwietnia 2016 roku pozwana M. W. odpowiedziała na pozew wnosząc o oddalenie w całości powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwana podniosła, że potrącenie było nieskuteczne. Powód nie określił, składając oświadczenie, dokładnie wierzytelności pozwanej, to jest nie podał sygnatury wyroku, który potracił. Ponadto kwoty przedstawione do potrącenia są nieprawidłowe, bo wierzytelność powoda powstała wcześniej, aniżeli wierzytelność pozwanej i była już z prowadzona jej egzekucja, przynajmniej w części skuteczna.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu XIV Wydział Cywilny z siedzibą w Pile z dnia 29 sierpnia 2013 roku wydanym w sprawie XIV C 256/12 zasądzono od M. W. na rzecz J. W. koszty postępowania w kwocie 3.600 zł. Wyrok uprawomocnił się dnia 27 marca 2014 roku. Klauzula wykonalności została nadana na ten wyrok przez Sąd Okręgowy w Poznaniu dnia 12 sierpnia 2014 roku.

Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 27 marca 2014 roku wydanym w sprawie I ACa 98/14 zasądzono od M. W. na rzecz J. W. koszty postępowania w kwocie 2.700 zł. Klauzula wykonalności została nadana na ten wyrok przez Sąd Apelacyjny w Poznaniu dnia 11 czerwca 2014 roku.

(dowód: wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu XIV Wydział Cywilny z siedzibą w Pile z dnia 29 sierpnia 2013 roku w sprawie XIV C 256/12 – 10, 11 i akta Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Trzciance Krzysztofa Brzychcy Km 1089/14; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 27 marca 2014 roku w sprawie I ACa 98/14 – k. 12 11 i akta Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Trzciance Krzysztofa Brzychcy Km 1089/14)

Wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w Trzciance z dnia 15 maja 2015 roku wydanym w sprawie I C 229/15 zasądzono od J. W. na rzecz M. W. kwotę 5.263,87 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 14 października 2014 roku do dnia zapłaty, a ponadto koszt postępowania w kwocie 1.481zł. Klauzula wykonalności została nadana przez Sąd Rejonowy w Trzciance dnia 11 sierpnia 2015 roku.

(dowód: wyrok Sądu Rejonowego w Trzciance z dnia 15 maja 2015 roku w sprawie I C 229/15 – akta Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Trzciance Dariusza Purgala Km 984/15)

Na podstawie opisanych wyżej tytułów wykonawczych J. W. wystąpił o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko M. W.. Egzekucję na jego wniosek wszczął dnia 28 sierpnia 2014 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Trzciance Krzysztof Brzychcy w sprawie Km 1089/14. Łącznie J. W. egzekwował od M. W. kwotę 6.306 zł.

(dowód: zawiadomienie o wszczęciu egzekucji z dnia 28 sierpnia 2014 roku – k.3 akta Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Trzciance Krzysztofa Brzychcy Km 1089/14)

Na podstawie opisanego wyżej tytułu wykonawczego M. W. wystąpiła o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko J. W.. Egzekucję na jej wniosek wszczął dnia 26 sierpnia 2015 roku Komornik Sądowy przy Sądzie

Rejonowym w Trzciance Dariusz Purgala w sprawie Km 984/15. Łącznie M. W. egzekwowała na dzień 26 sierpnia 2015 roku od J. W. kwotę 7.178,08 zł.

(dowód: zawiadomienie o wszczęciu egzekucji z dnia 26 sierpnia 2015 roku – k.11 akta Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Trzciance Dariusza Purgala Km 984/15; zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego – k. 7; zajęcie ruchomości – k. 6)

Pismem z dnia 12 lutego 2016 roku J. W. złożył oświadczenie o potrąceniu wierzytelności M. W. w kwocie 6.744,87 zł (należność główna + koszty procesu) wynikającej z wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Trzciance z dnia 15 maja 2015 roku z wzajemną wierzytelnością J. W. w kwocie 6.300 zł wynikającą z kosztów postępowania zasądzonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 29 sierpnia 2013 roku sygn. XIV C 256/12 oraz wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 27 marca 2014 roku sygn.. akt I ACa 98/14. J. W. oświadczył, iż na skutek tego potrącenia wierzytelność M. W. uległa umorzeniu do kwoty 444,87 zł, natomiast wierzytelność J. W. uległa umorzeniu w całości. Oświadczenie to odebrała M. W. dnia 16 lutego 2016 roku.

(dowód: oświadczenie z dnia 12 lutego 2016 roku z pełnomocnictwem – k. 8, 9; potwierdzenia doręczenia przesyłki – k. 48, 49; odpowiedź na oświadczenie o potrąceniu – k. 46, 47)

Na dzień 16 lutego 2016 roku J. W. miał wierzytelność wobec M. W. zasądzoną wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu XIV Wydział Cywilny z siedzibą w Pile z dnia 29 sierpnia 2013 roku wydanym w sprawie XIV C 256/12 oraz Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 27 marca 2014 roku wydanym w sprawie I ACa 98/14 w wysokości 2.282,39 zł.

(dowód: pismo z dnia 4 sierpnia 2016 roku Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Trzciance Krzysztofa Brzychcy w sprawie Km 1089/14 – k.53, 54, 55)

M. W. otrzymuje rentę rolniczą w kwocie 894,24 zł miesięcznie.

(dowód: pismo z dnia 7 marca 2016 roku – k. 65)

Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie dokumentów powołanych wyżej. Ich prawdziwości i autentyczności strony nie kwestionowały inaczej oceniając jedynie skutki prawne wynikające z tych dokumentów.

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z art. 840§1pkt2 k.p.c. można domagać się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane. Gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może oprzeć powództwo także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie. Do zdarzeń powodujących wygaśnięcie zobowiązania należy nade wszystko na przykład wykonanie zobowiązania, przedawnienie, świadczenie w miejsce wypełnienia, potrącenie, dobrowolne zwolnienie z długu czy odnowienie, a natomiast do zdarzeń powodujących, że nie może być egzekwowane, należą takie z kolei, jak np. odroczone płatność świadczenia przez wierzyciela czy przemijająca niemożność świadczenia, która nie zwalnia dłużnika tylko powoduje odroczenie (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 29 maja 2012 roku, I ACa 288/12). Mocą art. 498 § 1 i §2 k.c. gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej. Art. 499 k.c. stanowi, iż potrącenia dokonywa się przez oświadczenie złożone drugiej stronie. Oświadczenie ma moc wsteczną od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe. Jednorodzajowość świadczeń zachodzi, gdy przedmiotem świadczeń są jednocześnie albo pieniądze, albo rzeczy oznaczone tylko co do gatunku. Wymagalność roszczeń oznacza, iż jeden i drugi wierzyciel mogą wzajemnie domagać się od siebie spełnienia swoich świadczeń. Wierzytelności winny nadawać się do dochodzenia przez Sądem

lub innym organem państwowym i mieć charakter cywilnoprawnych. Oświadczenie o potrąceniu staje się skuteczne z chwilą gdy doszło do wierzyiciela wzajemnego, który mógł zapoznać się z jego treścią (art. 61 k.c.). Art.499 k.c. określa skutki umorzenia a zatem anulując od chwili, gdy potrącenie stało się możliwe obowiązek zapłaty odsetek, czy kar umownych. Istotne jest natomiast określenie w jakiej wysokości wierzytelność istniała w chwili złożenia oświadczenia o potrąceniu, bowiem w części, w jakiej zobowiązanie zostało już wykonane, niemożliwe jest potrącenia wobec braku w tej części wierzytelności.

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie powód złożył skuteczne w części oświadczenie o potrąceniu swojej wierzytelności wobec M. W. w kwocie 6.307 z wierzytelnością jaką posiadała M. W. na podstawie wyroku Sądu Rejonowego w Trzciance z dnia 15 maja 2015 roku w sprawie I C 229/15. Powód w wystarczający sposób opisał wierzytelność pozwanej podając kwotę wierzytelności (6.744,87 zł) oraz tytuł prawny, w którym wierzytelność została określona (wyrok zaoczny Sądu Rejonowego w Trzciance z dnia 15 maja 2015 roku). Niewiarygodne jest twierdzenie strony pozwanej, iż powódka na podstawie tak zindywidualizowanej wierzytelności nie wiedziała jaka jej wierzytelność jest przedmiotem potrącenia. Zarówno wierzytelność powoda jak i pozwanej były jednorodnej – pieniężne, zaskarżalne (ustalone orzeczeniami Sądów i egzekwualne), wymagalne (obydwie były już przedmiotem egzekucji), powód i pozwana są wobec siebie dłużnikami i wierzycielami. Powód złożył też stanowcze oświadczenie o potrąceniu swojej wierzytelności z wierzytelnością pozwanej dnia 16 lutego 2016 roku, co potwierdził dowodem doręczenia przesyłki. Pozwana przesyłkę odebrała, skoro na nią odpowiedziała. Jak wynika z oświadczenia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Trzciance Krzysztofa Brzychcy, na dzień 16 lutego 2016 roku powód miał wobec pozwanej wierzytelność istniejącą nadal na podstawie opisanych wyżej wyroków w kwocie 2.282,39 zł, biorąc pod uwagę przeprowadzoną do tego czasu skuteczną w części egzekucję. Skoro w pozostałym zakresie jego należność została zaspokojona, nie mógł jej przedstawić do potrącenia. Z kolei M. W. miała na dzień 16 lutego 2016 roku wobec powoda wierzytelność w kwocie 7.477,20 zł (5.263,87 zł należność główna, 1.481 zł koszty procesu, odsetki ustawowe 732,33 zł). Potrącenie było zatem możliwe i skuteczne jedynie w części. Sąd pozbawił więc wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Trzciance z dnia 15 maja 2015 roku sygn. akt I C 229/15 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności przez Sąd Rejonowy w Trzciance zasądzonego od powoda J. W. na rzecz pozwanej M. W. kwotę 5.263,87 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 14 października 2014 roku do dnia zapłaty plus koszty procesu w kwocie 1.481 zł w części, a mianowicie co do kwoty 2.282,39 zł. W pozostałym zakresie Sąd powództwo oddalił.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. Powód wygrał proces w 90,75%, a pozwana w 9,25%. Na koszty składają się 126 zł opłaty od pozwu, opłata od pełnomocnictwa – 17 zł x 2 i 1.200 zł x 2 wynagrodzenia pełnomocników stron (§2pkt3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 roku poz. 1804). Powód poniósł więc koszty w wysokości 1.343 zł. Pozwana w kwocie 1.217 zł. Zatem powód winien otrzymać od pozwanej zwrot kwoty 1.218,77 zł a pozwana od powoda – 112,57 zł. Sąd nie znalazł podstaw do zastosowania art. 102 k.p.c. wobec pozwanej. Pozwana miała czas i możliwości zweryfikowania oświadczenia o potrąceniu złożonego przez powoda, ustalenia samemu – jako strona postępowania – u Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Trzciance Krzysztofa Brzychcy w sprawie Km 1089/14 jaką wierzytelnością wobec niej dysponował jeszcze J. W. w momencie, gdy dostało do niej jego oświadczenie o potrąceniu wierzytelności. Mimo to żadnych takich działań nie podjęła, przyjmując linie obrony polegającą na negowaniu jakiegokolwiek skuteczności takiego oświadczenia. Gdyby ustaliła wysokość posiadanej przez powoda wobec niej wierzytelności, mogła uznać w tej części powództwo i domagać się na tej podstawie nie obciążania jej kosztami. Przyjęła jednak inną podstawę procesową i winna ponieść konsekwencję przegrania procesu w części. Sytuacja materialna pozwanej nie może podważać konsekwencji przyjętej linii obrony.

/-/ S.S.R. Piotr Chrzanowski